

[Udenrigsministeren]

væbnede mellemdistanceraketter rettet mod mål i Europa.

Det er regeringens opfattelse, at Sovjetunionen bør tage imod den fremstrakte hånd til fortsat forhandling fra vestlig side. NATO-landene forhandlede jo også med Sovjetunionen i de år, hvor dette land fortsatte en ensidig og omfattende opstilling af SS-20 raketterne, og hvor der altså ikke foregik nogen vestlig opstilling af mellemdistanceraketter. Til trods herfor har NATO-landene gang på gang bekræftet deres vilje til at fortsætte forhandlingerne, og det blev senest bekræftet i den presseerklæring, der blev udsendt af formanden efter mødet i NATOs særlige konsultative gruppe den 27. marts 1984. I denne presseerklæring hedder det bl.a.:

»Vi ønsker at gentage vor egen beredvilighed til at vende tilbage til Genève når som helst.«

Men når det er sagt, er det også regeringens opfattelse, at det i tiden, indtil det sker, først og fremmest gælder om at arbejde for, at fronterne mellem Øst og Vest ikke stivner på grund af INF-problemet. Øst-Vest-forholdet er jo langt mere omfattende end atomvåben og våbenkontrol, og vi har derfor alle kunnet glæde os over, at de aktuelle problemer med hensyn til de europæiske mellemdistanceraketter ikke har skabt en ny istid imellem Øst og Vest. Tværtimod er dialogen blevet fastholdt og har vel ikke længe været så intensiv, som den er netop nu.

Fra alle hold i Vest og i Øst synes der at være enighed om, at mistilliden mellem Øst og Vest i videst muligt omfang formindskes gennem aktive kontakter. Det er derfor, Stockholmkonferencen om tillid- og sikkerhedsskabende foranstaltninger er blevet tillagt så stor betydning, og det er også derfor, at de vestlige lande for ganske nylig har skitseret et nyt initiativ i MBFR-forhandlingerne i Wien om gensidige og balancerede styrkereduktioner på det konventionelle område. Det er endelig også derfor, at NATO på december-ministermødet vedtog at gennemføre den såkaldte nye Øst-Vest-studie, som regeringen har tillagt så stor vægt, fordi den lægger op til at anskue Øst-Vest-forholdet langt bredere, end tilfældet har været, mens raketterne stjal hele opmærksomheden og de militærtekniske problemer overdøvede alt andet.

Det er regeringens håb, at der gennem et omhyggeligt og konstruktivt opspil i alle dis-

se sammenhænge kan tilvejebringes det klima og de forudsætninger, der skal til, for at alle de vitale våbenkontrolforhandlinger om atomvåbnene kan blive sat i gang på ny. Det vil ikke være klogt at forsøge at sætte en dato på, hvornår dette kan ske. Det kan blive vanskeligt, og det kan tage mere tid, end ønskeligt er, for den gensidige mistillid er stor.

Danmark må i det omfang, det overhovedet er muligt, gøre sin indflydelse gældende for en positiv udvikling her. Forholdet mellem Øst og Vest er ikke tilfredsstillende. Det bør forbedres, og det kan forbedres, og jeg er her helt enig med den socialdemokratiske ordfører, hr. Lasse Budtz, som i en artikel i Politiken den 18. april gav udtryk for nøjagtig de samme synspunkter.

Når det gælder spørgsmålet om en atomvåbenfri zone i Norden, kan jeg først og fremmest oplyse, at spørgsmålet blev drøftet endnu en gang og på dansk foranledning på det seneste nordiske udenrigsministermøde den 13.-14. marts her i København. Der af tegnede sig her ikke nogen umiddelbar enighed i dette spørgsmål. Det kan ikke undre, for man må jo huske på, at de nordiske landes sikkerhedspolitiske udgangspunkter, ja, selve deres sikkerhedsgeografi, er meget forskellige. Vi var imidlertid enige om, at drøftelserne bør fortsættes. At vanskelighederne er store, er jo ikke ensbetydende med, at spørgsmålet ikke skal underkastes den nøjeste prøvelse. En sådan overvejelse må også omfatte spørgsmålet om, hvordan det nordiske områdes traditionelle stabilitet og hvert enkelt lands sikkerhed ville påvirkes ved etableringen af en zone.

Det siger sig selv, at regeringen hilser ethvert realistisk bidrag til en betryggelse af vores sikkerhed velkommen, især hvis det er et bidrag, som kan tjene til at hæve atomtærsklen, som man siger, altså gøre en mulig anvendelse af atomvåben stadig mere unødvendig.

Efter regeringens opfattelse er dette sidste af helt afgørende betydning. Atomvåbnene tjener afskrækkelsen og kun den. De må aldrig blive brugt, og netop derfor vil regeringen, som det også vil være fremgået af forsvarsministerens redegørelser her i tinget, meget opmærksomt følge overvejelserne i NATO om, hvorledes den konventionelle del af afskrækkelsen på længere sigt kan tænkes